

Mensuel
Numéro 61
Janvier 2010

La SAGO

La Sat-Amikara GazetO

Espéranto :
vers une culture sociale sans frontières.

Zone euro : 3,50 €
Suisse : 5 FS
Autres pays : 4,50 €

Kulturcentroj en Francio : iuj sonorigas alarmon !

Ĉu vera danĝero, ĉu ĉantaĝo, ĉu troa timemo, ĉu... ?
Kia estas la reala situacio ?

diskutenda temo ! (vidu p. 3)

ie, iam, en la (tuja?) estonteco...

Plej malfavora konjekto...

Vortoj de la eks-kasisto

Kiam, dum la jaro 1974, la antaŭa kasisto de SAT-Amikaro André Delaye (Miketo por la konatuloj) transdonis al mi la kontlibrojn de la asocio, mi tute ne antaŭvidis ke mi restos dum 35 jaroj kasisto de SAT-Amikaro! La tempo forflugas ege rapide! Dum tiu longa tempo, multaj geamikoj trapasis en la komitato, kaj mi eĉ konis tri prezidantojn: Roland Grandière, Jean Selle kaj Dominique Simeone.

Dum tiu periodo, la asocio devis fronti al multaj problemoj, inter kiuj la klopodoj ĉe la fisko por akiri la statuson de nekomerca asocio por ne pagi la «TVA»-n sur la vendo de niaj libroj, nek imposton sur nia eventuala profito. Same longaj klopodoj apud la «Commission Paritaire» por akiri kaj poste konservi la favoran poŝtan tarifon por la sendo de nia revuo.

Ankaŭ aĉeto kaj translokiĝo al nia nova sidejo pli taŭga ol la kunloĝado en la SAT-sidejo.

Ne ĉiam estis facile esti kasisto de SAT-Amikaro, sed mi tamen

fieras, ĉar dum tiu longa tempo, mi ĉiam tenis firme la kason de la asocio, eĉ tro firme laŭ opinio de kelkaj!

Mi ankaŭ deziras danki la membrojn, kiuj ĉiam fidis al mi kaj aprobis miajn kontojn. Mi esperas ke ili tiel fidus kaj subtenos nian novan kasiston Guy Martin al kiu mi deziras multe da sukceso kaj bonan kuraĝon en lia malfacila tasko.

Kompreneble, mi ne forlasas la asocion. Mi ĉiam restos aktiva membro, daŭre vizitos la sidejon kaj volonte helpos la komitaton, se necesas.

**La tro longtempa kasisto :
André Sadier**

Saluton esperantistaj geamikoj!

Ĉu vi memoras ke grupeto da persistemaj bretonaj esperantistoj donis rendezvon al vi de la 3-a ĝis la 6-a de aprilo 2010 en Hiliono, bretona vilaĝeto situanta proksime de San-Briego en norda Bretonio? Kune ni diskutos pri la rimedoj por kriz-kontraŭi. Por tio, alterne kun la debatoj pri la funkciado de SAT-Amikaro, ni paŝos en la paŝoj de loka verkisto Louis Guilloux alnomita « la nesubigito » por pripensi kaj debati pri aktualaj problemoj: la kvalito de akvo en Bretonio kaj aliloke, la estonteco de la abeloj, la ekonomikaj socialaj krizoj.

Kriz-kontraŭi estas ankaŭ kune ĝui: por tio, ni vin inicos al la bretonaj dancoj kaj kantoj vespersabate (certe bonhumore), ni plenpartoprenos en emocioj aŭskultante la vesperkoncertojn dimanĉe (klasika gitaro kaj la Ĝenerala Kanto per la e-a ĥoro Interkant') kaj lunde (piano kaj muzika komedio).

Kaj kompreneble ni ne lasos vin foriri sen malkovrigi al vi kelkajn belajn lokojn de nia regiono: San-Briegaj golfeto kaj urbo, *Dinan* kaj ĝiaj remparoj, la valo de *Rance*, la roza granita marbordo, la kastelo de *la Roche Jagu* kajvera gaŭla vilaĝo, ĉio ĉiam bonhumore.

Ĉu vi jen estas konvinkitaj pri la neceso partopreni en tiu evento? Do rapide reprenu la 60-an numeron de «La Sago» kaj urĝe sendu vian aliĝilon, se ne jam farite.

OKK-Armor 2010

Alvoko al Esperanto-asocioj

La du kulturaj esperantaj centroj en Francio travivas grandajn malfacilaĵojn. De kelkaj jaroj, ili frontas almenaŭ unu similan problemon: malkresko de la partoprenantoj en la staĝoj.

Konsekvence, krom ĉiama almozpetado, ili ne plu povas efike prizorgi siajn bienojn.

Venas tempo por ke ĉiu grava franca Esperanto-asocio sin demandu:

Ĉu por Esperanto kaj por nia asocio, pluvivo de tiuj centroj gravas?

Se jes, kiel nia asocio povos helpi la kulturajn centrojn? (partopreni en

administrado, organizi staĝojn aŭ renkontojn, kunredakti projekton pri estonteco, ktp).

Tiun alvokon ni sendos al koncernaj asocioj, gazetoj por ke multaj esperantistoj ĝin transdonu, ĝin debatu kaj asocioj respondu la demandojn.

Ni petas de ĉiuj esperantistoj, kiuj konsentas kun nia alvoko, ĝin subskribi.

Unuaj alvokantoj:

Guy Martin, ekskomitatano de la kulturdomo de Greziljono.

Xavier Godivier, komitatano de la kulturdomo de Greziljono

Claude Trésorier, komitatano de la kulturdomo de Greziljono

Jannick Huet, komitatano de la kulturdomo de Greziljono

Bert Schumann, konsilanto de la kulturdomo de Greziljono

Denis Serge Clopeau

Enhavo

- 1 Kovrilpaĝo
- & 3 Alvoko al Eo-asocioj
Esp Franciaj Kulturcentroj
- 2 Vortoj de la eks-kasisto
Saluton OKK
BildDeliraĵo: Ĉe la lago 61
- 4 Obocko
Selle-Humuraĵoj
- 5 Louis Guilloux
- 6 Kongreso : Prelegoj
Kiu estas G. Palante ?

Supplément en français

- 7 Georges Palante
- 8 Cours/Stages Lorraine
- 9 Google et Zamenhof
- 10 Congrès SAT-Amikaro
- 11 Utilaj informoj
- Kiel traduki: Façon
- 12 Libro-Servo
- 13 Libro vivas pli ol unu sezono: Karuseloj...
- 14- Esperantistoj aktivas
- 15
- 15 Vagado sur la rozgranita
- 16 marbordo

Esperantaj kulturcentroj: de gramatikaĵoj al praktikaĵoj.

Dum la pasinta agadaro aparte malabundis la vizitantoj en la du kulturcentroj de Francio, t.e. Greziljono kaj Kvinpetalo. En novembro disvastiĝis la alvoko, kiu legeblas ĉi supre. Laborgrupa kunveno pri tiu ĉi temo estas antaŭvidita dum la venonta SAT-Amikara kongreso. Jen do kelkaj ideoj, por eknutri la preparan debaton.

Memstaraj, sed ne sendependaj, nek senefikaj

Eĉ se jure sendependaj, el praktika vidpunkto la kulturcentroj estas nur memstaraj, ĉar ili dependas de la ĉirkaŭa kunteksto, aparte de la stato de la Esperanto-movado. Memevidente, kulturcentro en mondregiono, kie la esperanta movado dormetas, ne povas tre vigli, ĉar la nombro de vizitantoj dependas, eĉ se nerekte, de la nombro de homoj, kiuj ĝustatempe ricevos informojn pri la staĝoj, kaj de la kongruenco inter la staĝoprogramo kaj la bezonoj de la esperantistaro. Reciproke, la ekzisto de tiuj centroj havas flankajn efikojn por la tuta esperantistaro. Tiuj flankaj efikoj ĝenerale ne estas enkalkulitaj en la financaj bilancoj de la koncernaj asocioj.

La plialtiĝo de la lingvonivelo de la ĉeestantoj kaj la kontaktiĝo de esperantistoj el diversaj regionoj, kiuj tie starigas aŭ pridiskutas projektojn plenumotajn alikadre verŝajne estas la du ĉefaj tiuspecaj flankefikoj. Tial la esprimo «ĉiama almozado» por priskribi la nunajn vokojn al financa subtenado ŝajnas al mi malĝusta. Fakte, dum tiuj centroj relative bone funkciis, la cetera movado profitis el ili, kaptante kompetentajn aktivulojn,

ĝuante senpagajn laborgrupajn kromkunvenojn, kaj disvendante siajn eldonaĵojn. Se nun tiuj centroj troviĝas en situacio, kiu postulas pli grandan energistreĉon favore al ili, ĝi pli devus esti perceptata kiel reciproka subteno - eĉ investo por la estonteco - ol kiel malŝpara almozado.

Praktikaj problemoj solvendaj

La ĉefaj malfacilaĵoj fontas el malnoviĝo de la ejoj, kiuj necesigas riparojn kaj adaptiĝon al pli kaj pli postulemaj normoj. Sed frontado de tiaj problemoj en si mem havas klerigan valoron. Ofte estas plendoj, ke Esperanto pli utilas por disertacii pri beletraĵoj ol por pritrakti konkretajn ĉiutagaĵojn. Sed kio estas pli konkreta temo ol liko en tegmento aŭ inundo en kuirejo? Samon eblus diri pri la interhomaj streĉoj, kiuj foje naskiĝas el ĉi tiuj situacioj. Ĉu Esperanto do estas lingvo uzenda nur okaze de «plene sukcesaj» - sed kvazaŭ eksterteraj - aranĝoj, aŭ ĉu ĝi uziĝu ankaŭ en pli kaĉaj - sed almenaŭ realaj - cirkonstancoj?

Krome la centroj ne ŝvebas en la aero, sed estas ĉirkaŭitaj de neesperantistaj instancoj kaj individuoj, kun kiuj plimalpli intimaj rilatoj plektiĝis. Varbado estas ofte perceptata kiel predikado aŭ disdonado de flugfolioj. Sed imagu la varban efikon se neesperantistoj subite konstatus, ke esperantistoj kapablas ankaŭ venki konkretajn malfacilaĵojn.

Kiel helpi?

Parto el la nunaj problemoj fontas el manko de homfortoj en la regionoj, kie troviĝas la centroj. Sed ĉu SAT-Amikaro

Partoprenis en ĉi numero:

(laŭ alfabeto ordo)

Andreo	Andrio
Louis	Gohin
Bruno	Henry
Stéphane	Lemarchand
Ĵak	Le Puil
Franjo	Leveque
Vinko	Markovo
Vito	Markovo
Guy	Martin
Laurent	Peuch
Jeanne	Pouhaer
André	Sadier
Frederiko	Scibor
Jean	Selle
Philippe	Stride
Sergo	Sir'
Amapola	Triguero

ne povus uzi la okazon, por klopodi plifortigi sian membraron prioritare en ĉi tiuj regionoj?

Alia maniero por malpezigi la laboron de la lokaj prizorgantoj estus aktiva helpado por starigo de la staĝoprogramoj, kun temoj «movade utilaj», kaj ne nepre «strikte kulturaj».

Vinko Markovo

Vagado sur la rozgranita marbordo (plu)

Fronte al la plaĝo estas la malgranda insulo: «**Costaeres**» (bretone: Koz Seherez, malnova sekigejo) ĉar, ĉi tie, la maristoj sekigis la algojn kaj la fiŝojn. Tie, eltirita el iu fabelo, ŝajnas ke giganto starigis kastelon. Vere ja, riĉa, pola inĝeniero konstruigis ĝin kaj tie vivis riĉe kun riĉa polino. Tie, la pola verkisto Henryk Sienkiewicz skribis la historian romanon: «Quo Vadis».

Estas malfacile elŝiriĝi el tiu loko. Iu fascinose invadas vian koron kaj menson. Se eblas, venu ĉi tien kaj sidiĝu sur rokon: tie, vesperiĝo fandiĝas en mondfino!

Marvaste elmergiĝas la insularo «**Les sept Iles**» (la sep insuloj) la plej grava birda rezervejo el Francio (40 hektaroj). Ĝi ŝirmas kelkajn 20000 birdoparojn, ĉefe marajn speciojn: mevoj, laroj, suloj, fraterkuloj, hupkormoranoj, longbekaj urioj, ktp... Ŝipe vi povas admiri la birdojn, sed ankaŭ kelkajn grizajn fokojn, kiuj vivas daŭre ĉirkaŭ la insuloj, sed vi ne rajtas surteriĝi.

Nur la insulo «**l'Île au Moine**» (insulo de la Monaĥo) estas vizitebla. Vi povos admiri la Vauban-konstruaĵon, konstruitan en 1720 laŭ ordono de la Reĝo Ludoviko la 15a.

Oni ne povas forgesi, ke tiu edena pejzaĝo estis trifoje makulita de homa mano: petrola disfluo fuŝpentris nian marbordon kaj mortigis multajn birdojn: Torrey Canyon (1967), Amoco Cadiz (1978), Tanio (1980).

Alia strangaĵo inter Ploumanac'h kaj Tregastel: **la vallée des Traouiero**: du stretaj valetoj, kie fluas la rivereto «**Kerougant**» meze de granitaj kaosoj, kie kreskas grandaj filikoj kaj diversaj muskoj.

Ni ne forlasos Perros-Guirec-n sen paroli pri la kapelo «**Notre Dame de la Clarté**». Ĝi staras ene de mirinda vidpunkto sur monteto, kiu superas la regionon. Ĝi protektas la maristojn kaj ĉiujare, la 15-an de Aŭgusto, okazas religia festo memore al la pereintoj.

Alia hereda posedaĵo de Perros Guirec: la **preĝejo Saint Jacques** (Sankta Jako) centre de la urbo, prezentas 2 navojn: unu romanikstila datiĝas de la 12a jarcento, la alia, gotikstila de la 14a.

Ni arigos niajn lastajn fortojn kaj daŭrigos nian promenadon ĝis **Tregastel** (bretone: Treg ar c'hastel, dependaĵo de la kastelo) (tiu kastelo ne plu ekzistas). Jen la **tajda muelilo** (1764) kiu funkciis ĝis 1932.

Ankaŭ ĉi tie la naturo strange bildigis diversajn granitajn formojn.

Baldaŭ ni atingas **l'Île Renote**, kiu antaŭas en la maron: vere, estas nur duoninsulo. Nova promenado, nova pejzaĝo laŭ alta aŭ basa tajdo. Denove la bela kastelo «Costaeres» frontas al ni, meze de sia verda juvelujo. Post la strando **Toul Drez**, ni alvenas al la plaĝo **Ker ar Vir** dorsapogita kontraŭ la malgranda haveno de Tregastel. Ni adiaŭas la lastajn okulsignojn de la granitaj rokoj: la **Tête de Mort** (Kranio de Mortinto) **tas de crêpes** (krespoamaso) **la tortue** (testudo) ktp... kaj, laŭ via propra imago vi malkovros multajn aliajn...

Apenaŭ restas al ni tempo por viziti la maran akvarion, kiu prezentas la lokan faŭnon ene de escepta loko: **le Chaos du Père éternel** (kaoso de la Eternulo).

Aliaj homoj ŝatis la ĉarmon de Tregastel: 2000 jaroj antaŭ nia erao, ili konstruis megalitan tombon: **l'allée couverte de Kerguntuil**, kaj alian grandegan dolmenon, kiu staras proksime.

Ene de la urbo, la preĝejo ricevis multajn ŝanĝojn. Ostarejo de la 17-a jarcento kolektas la sekigitajn ostojn el la tombejo.

Multaj legendoj naskiĝis el tiu mirinda pejzaĝo, sed tio estas alia paragrafo!...

Jeanne Pouhaer.

Foto:
La lumturo de Ploumanac'h
Christophe Marcheux

El Wikipedia,
Creative Commons Attribution 3.0 License